

Documente vechi

pentru istoria nationala Transilvanica.

Inca o Donatiune curatu romanésca. 1404.

Sigismundus Dei Gratia Rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. Marchioque Brandenburgens. Sacri Romani Imperii Vicarius Generalis et Regni Bohemiae Gubernator. Fidelibus suis Capitulo Ecclesiae Albensis Tranniae salutem et gratiam! Cum nos quandam possessionem seu Kenezatum Száláspatak vocatam in Comitatu de Hunyad existentem fidelibus nostris Kenderes *) et Barb filijs Gregorii, nec non Koszta filio Nicolai Kenezis de Hattzágh, et per eos Laczk filio Nicolai de Szent-György filio ejusdem Kenderes ipsiusque haeredibus, et posteritatibus Universis, per alias literas nostras exinde confectas novae nostrae donationis titulo in perpetuum duximus conferendam, ipsosque in dominium ejusdem per nostrum et vestrum homines legitime vellemus facere introduci, ideo fidelitati vestrae firmiter praecipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo praesente Ladislaus de Ballya, vel Nicolaus filius Pauli de Pestes, aut Blasius filius Petó de Tampafalva, au Ladislaus de Szemeria, aut Meusina, Joannes filii Sztojka de Demus aliis absentibus homo noster ad faciem praedictae possionis Száláspataka vocatae, vicinis et commetaneis etc. (reliqua iuxta stilum mandati statutorii). Datum

*) Kenderes, titulu lui Grigorie: cumu se póte? Ce schimositura gretioasa de numele romanesci! Nici pe departe nu poti gaci, ca din ce nume romanescu se facu Kenderes. Vei dice, ca Kenderes este connume luatú dela unu satu unguurescu Kenderes (Kénder, Cańepa). Asia semana; insa unde e satulu curatu unguurescu Kenderes in Ardélu?

Tyrnaviae feria sexta proxima post festum B. Bartholomaei Apost. a. D. millesimo quadringentesimo quarto.

L. S. (ab extra appensi).

Originale in papiro expeditum exstat in Archivo Capit. Albensis Tranniae.

SIGISMUNDI REGIS

Mandatum ex quo evenit, quod jobbagianes nobilium, eorumque famulos impossessionatos neme nisi Possores et Dni ipsorum in prima instantia judicare valeant, concessa tamen abhinc appellatione ad Regem aut Judicis Regni ordinarios, pro Jacobo de Ujfalu expeditum. 1410.

Sigismundus Dei Gratia Rex Hung. Dalmat. Croat. etc. Marchioque Brandenburgens. Sacri Romani Imperii Vicarius Generalis, et Regni Bohemiae Gubernator. Fidelibus suis Universis Praelatis, Baronibus, Comitibus, Castellanis, nobilibus eorumque officialibus, item civitatibus et liberis villis, ipsarumque rectoribus, et villicis, praesentium notitiam habituris salutem et gratiam! Cum antiqua Regni nostri lege requirente, quilibet nobilis et homo possessionatus suos Jobbagiones, et famulos impossessionatos in quibuscumque possionibus ipsorum onere, et adinstar ceterorum Jobbagionum suorum residentes, in causis quibuslibet, exceptis publicis, crimanilibus duntaxat, videlicet furti, latrocinii, homicidii et aliis consimilibus ipsemet judicandi habeat facultatem*), fidelitati igitur vestrae nostro Regio damus sub edicto, omnino volentes, quatenus eo modo in posterum

*) Forum Dominale hic intelligendum.

Jobbagiones, et famulos impossessionatos, fideliam nostror. Magistri Martini, filii Jacobi de Ujfalva *) majoris cancellariae nostrae notarii, dictique Patris, et fratrum suorum, in quibuscumque ipsorum possessionibus utiliter habitis, intra ambitum Regni nostri commorantes, in nullis causis, demtis solum modo praemissis, judicare, vel vestro adstare iudicatu compellere, resque et bona eorundem in vestris tenentis, possessionibus, et honoribus, ac vestri in medio prohibere et arrestari facere quoquo modo praesumatis, signanter pro debitis, delictis et excessibus aliorum, siqui enim quidquam actionis, vel quaestionis contra praefatos Jobbagiones, et famulos impossessionatos annotatorum Magistri Martini, ac dicti Patris, ac fratrum suorum habent vel habuerint, id prius in praesentia ipsorum, vel eorundem officialium in Possionibus ipsorum legitime exequantur, qui si in reddenda justitia modo quopiam tepidi extiterint, vel remissi, ex tunc non iidem Jobbagiones, ac famuli impossessionati, contra quos agitur, in nostram aut alterius Iudicis communis ordinarii praesentiam, per quaerulantes legitime evocentur, ex parte quorum nos, vel idem Judex ordinarius medelam juris et justitiae indictaeque satisfactionis exhibebimus, et exhibebit complementum cuilibet querulanti, prout dictaverit ordo juris; aliud sub obtentu gratiae nostrae facere non ausi. Praesentes vero perfectas, semper reddi jubemus praesentanti. Datum Budae Sabbatho proximo ante Dominicam Invoca. a. D. 1410.

Copia in coll. msa. Comite Székelyana Bibliothecae Collegii Reformatorem Claudiopolitani Tom. III, p. 322, 323, ubi in fine harum literarum haec connotata leguntur. „Renovatum anno 1412 cum extensione“. In Tomo I. huius collectionis p. 113 occurrit alia Copia huius Diplomatis, ea solum cum variatione, quod loco Martini filii Jacobi de Ujfalva legitur, Martini filii Jacobi de Uzfalu.

1410 — 25. August.

Nos Paulus Chapo Jdex, Juratque, Cives de oppido Belénes memoriae commendamus, quod nostram veniens in praesentiam Petrus Vajda ac Universi Kenezii, et Jurati de pertinentiis ejusdem

*) In alia copia huius Diplomatis scribitur: Jacobus de Ufalva.

Belénes ex una nimirum voluntate fassi sunt, quomodo in Dominica secunda proxima post festum assumpt. Virginis Mariae stetissent in comuni loco in Possionibus Dni nostri Fenyezad vocati in causa inter hunc Boddán, et Merigyo ab una, et filium Moga, Serban Feyerkeres venissent coram eis non nulli homines, et quam plures probi fidejussores, qui fide mediante examinati fassi fuissent, ut in omnibus causis et negotiis dictarum partium amborum personaliter inter eos assumptarum ita fecissent fide jussiones, quod quae pars in dicto comuni loco comparare non videtur, in termino praedicto sua causa annihilare et perdidisse videtur in omnibus. Ubi isti electi homines cum isto Boddán per multum stetissent et expectassent; idem Boddán satistestan. comparuisset, ipse vero filius Moga Serban non comparuisset, neque mississet, sed suam causam perdidisse misisset. In cujus rei memoriam presentes nostras Literas sub sigillo nostrae Civitatis dedimus munimine roboratas. Datum in Belénes in festo B. Augustini Doctoris 1410.

Copia in Coll. Msa. Bibliothecae Collegii Reformatorem Claudiopolitani Tom VI, p. 360.

Inter 1415 et 1419.

Providi viri et circumspicii, amici nobis sincere dilecti *) noveritis, nos una cum praesentibus partis Transylvanae Regni nobilibus pro habendo cum eisdem tractatu in negotiis seu factis per Serenissimum Principem nostrum Dominum Sigismundum Dei Gratia Romanorum, Hungariae etc. Inclutissimum Regem ac semper Augustum, nobis injunctis, verbisque limpidis . . . . . specificatis in Comitatu Tordensi advenisse, ibidem etiam literas ipsius Regiae Mattis ipsis loquentes eisdem ostendisse, qui omnes voce unanimi visis dictis literis, se ad quaevis servitia jam dicti Domini nostri Regis promptos exhibuerunt, et solertes, disponentes coram nobis, et ordinantes tertiam partem nobilium, decimam vero Rusticorum: o medio ipsorum ad dicta servitia praetaxati nostri Regis, quocumque per nos vocentur more exercituum deputare. Unde vestras rogamus amicitias, per

*) Directae fuere haec Literae ad Universitatem Saxon.

praesentes, quatenus quemadmodum dicti nobiles, dum praemissum est. Decimam partem rusticorum ipsorum famulentur (?) deputantur (?), conformiter et vos decimam partem omnium vestrorum ad jam dicti Domini nostri Regis servitia praelibata de vestro medio famulatur (?) velitis appromptuare. Scripta in Torda, praedicta feria secunda proxima post Dominicam oculi

Stephanus Dei Gratia Episcopus Ecclesiae Transylvanae, Nicolaus de Chaak Vajroda Transylvanus. Filius Salamonis de Nadas Comes siculorum.

Originale extat in Archivo nationis Saxonicae sub Nro. 78. Edidit Schuller in „Umrisse der Gesch. Siebenbürgens, I. Urkundenbuch“ p. 18, 19.

LIBERTATEA.

Omulu este liberu, ca are datorintie: nu asia animalele, ca ele numai instinctu au. Dumnedieu spre libertate au creatu pe omu, ca prin usarea aceiasi se-lu face capace spre implinirea tuturor datorintieloru lui si incredintiate, a caroru multime si insemnatate cresce in proportiune cu naltimea starei sale; si inca asia, ca libertatea in acelu gradu se estinde, in care i-se naltia starea, caci la totu postulu nou ei lipsescou noua trepta de libertate. Libertatea nu este scopu, numai mediu spre ajungerea scopului, ce ni-lu defigemu. Pentru acea libertatea nu avem de a-o dorene pentru ea insasi, ci pentru scopulu, la care conduce; de cumva aceasta e santu, si libertatea e buna; este inse rea, deca o pretindemu ca mediu spre ceva reu.

Libertatea numai candu are scopu bunu, se pote privi ca „dreptu“; d'in contra candu are scopu reu, nu pote sa se priveasca decatu ca „Concesiune“ seu erutiare, caci reulu nu pote ave dreptulu de a duce una si aceeasi rola cu binele. Se intempla inse, de omulu concedo in interessulu „bine-lui si dreptului“ desfacerea puteriloru „reului, si nedreptului“, caci acesta, de aru starui omulu alu innea, seu impiedeca, aru impresora tota multimea stavileloru, ce i-sau oppusu si atunci puterea, ce sau indebuintiata asuprai, oaru intores in contra binelal; aseminea riului, care redicandu-se peste tote stavilele, se infla si cu atatu mai infricosiatu putiire causedia, catu libera lui curgere se innapoiedia.

Libertatea este aceea facultate, care alego si preapune acelu obligamentu, ca sa se aleaga binele. Altmiinte aru si unu daru plinu de necesuri,

ce numai stricatiune aru aduce, celoru ce li sau datu. Asia dar' in vointia si determinatiunea de sine consta libertatea, aici e pamentulu nascerei si loculu ei celu santu. Si numai acci omeni sunt adevirati liberi, cari fara nici una amanare aieve voiescu a primi in sinulu loru binele, spre a carui alegere sunt oblegati; precum dia contra sunt adevirati sclavi, a caroru vointia plina de prejudecari si subjugata de patimi, numai cu auevoie potu sesi cascige siesi binele, ce leau propusu Dumnedieu. Adeveratele piedeci ale libertatei jacu in noi ensine; retacirile nostre ne sunt catusiele si peccatele latu-rile, nici una lege omenesca nu va forma d'in sclavulu patimiloru omu adevratu liberu.

Aceste adeverari in timpulu de acum pucinu sunt cunoscutu. In loculu acestei libertati essentiaru, ce are scopu determinatu si cariera deschisa au fauritu una nefundata, nestatornica si nemarginita, a carei nume intr'atatata se usedia, in catu omulu numai scie, candu sa se intrebue cu deusa. In timpii antici cuventulu: „libertate“ nici candu nu veni singuru inainte, ci totdeauna insocitu de altulu, care una data ii presemna intielessulu essentiaru si scopulu, delaturandu tota fluctuaveritatea, iau datu insemnatiune essentiaru si duratore. — In dilele de acumu insecumu se infatisia izolata si in acosta izolatiune nu este de catu una icona morta, una genu de hyeroglife, care nime nu le pricepe, care nemica nu insamna, caci prea multu insemna, si a carei intielesu atatu este necertu, catu nime nu pote se lu cuprinda. Unii, de generala usare a acestui cuventu ametiti, au devenitu la convingere, ca libertatea sta in facultatea de a dice si face ori si ce; — neaducandu-si aminte, ca pe langa astfelu de libertate sotietatea nu pote susta, ca d'in ne'ncetatulu conflictu alu puteriloru feliurite seu contrarie fiendule egale drepturile — sara esca una lupta far' de capetu.

Feriasca-se fia cine a amesteca libertatea alegerei intre bine si intre reu — care proprie constitue libera vointia a omului — cu aceea libertate, ce sta in cea mai absoluta desfrenare. Prima libertate este morala si totdeauna facultate, seu posiveritate pote numai se fia; cealalta politica, seu sociala, care statornesce dreptulu, seu potestatea ensiloru, seu a unei caste in contra atota sotietatea. — Prima libertate este parte essentiaru de esistencia a naturei omenesce, care este ecara in totu individulu; se incepe cu tresvirea vointiei si

numai atunci încetădă candu timpul apune pentru noi. — Ceea laltă istorica este; prin resboiu se castiga, prin ne adormita si statornica activitate se sustiene si desvalesce si prin trandavie, demoralisatiune, seu molatate se pierde.

Tota nou'a formare a libertatei se tiene eschisivu de eutare periodu amesuratu; si aceea fara mare primesduire a popului a se preveni seu a mana nu se pote; caci ca libertatea se fia salutara acelui populu, pe care are se'lu fericésca, debue sa se fundedie in morala desvoltare si se fia in conglesiune cu moralitatea si datinele aceluasi. Aceea decumva pre timpuria se ivesce, este numai piedeca pentru poporu, pentru ca nu o intielege, nu o respectedă dupa adeveratulu ei pretiu, intru nimica o socotesce si la tota impressiunea de a o nimicire deschide cariera. De cumva se arata pre tardiu, atunci nu da de catu peste nesece inimi reci si amortite, desecate de totu entusiasmulu si celu mai adesu nu produce nici una din acele urmari, a caroru cauza debuica se fia.

Cei ce voiescu a dare cutarui populu mai mare libertate, de cumu sunt vernici, precumu si cei ce voiescu a o subtrage pe aceea, pentru a carei primire sunt destulu copti, sunt demni de pedepsa. Amendoi in modu egale, de si cu medie contrarie casiona aceleasi turburari, care scutura din temelja lumea si impiedeca lucrulu provedintiei.

Libertatea insasi nu e scopu, numai mediu, care d'iu principu morale numai intr'atata e buna si onoravera, in catu conduce la scopu. Numai aceea potu ofta si pretinde libertatea, cari voiescu a o folosi pentru naintarea binelui comunu. — Din contra cei ce voiescu libertatea a o intrebuintia ca mediu spre subjugarea altora si spre inaltiarea loru, n'au dreptu de a o pretinde, cu atatu mai pucinu a se cai, déca aceea li-se denéga. Inimicii libertatii sunt toti cei ce o propunu poporului ca scopu, era nu ca mediu spre ajungerea virtutei si a fericirei.

(Va urma.)

PAULINEI K.

Candu intraiu in giurati, din tóte amata,

Si-andiamu vorbireati, graiulu angeroscu:

Amu vediutu lumina coa adeverata,

Si-amu loatu atuncea spiritulu cerescu!

Te-a creatu Diéimea din nimicitate,

Ca sei porti portretulu celu ne-asemenatu;

Scarati virtutea, se combati peatle,

Pe deschiasati frunte, ca ochiu infocatu. —

O lumina dulce! vino si 'nsptiesce

Conducandu vietiami la portu liniseitu;

Vino se-amu credintia, ce me fericesece,

Se me 'nchinu puterei, carea ne-a unitu!

Vino fi matróna natiunei dulce;

Cresce fii la peptuti insufletitoriu;

Esta-ti e destinulu . . . nascereati vaduce

Sotilui si Tie, campu infloritoriu. —

(26. Febr. 1854.)

I. Romanu.

STRABUNII SI STRANEPOTII.

De candu universulu cu faptele sale

De manuri create in aeru a statu

Clio! 'n istorie, in foile tale,

Poporu ca romanii, credu nu ai aflatu!

Aerulu vietiei li-fú libertatea,

Pentru carea mórtea, o doria doriundu;

Si era fericce mam'a, era tat'a,

Scumpulu fiu vediendusiu estu modu sangerandu

Dar' nepotii spuneti: ce mai meriteadia?

Aceste nobletie ei le-oru mai pastratu?

Cautati Ardealulu si-acumu cumu lucreadia,

Si ti vidé: nepotii n'oru degeneratu.

Romani'a trista inca ati veduit'o

Cu fiii sei cei bravi, cumu s'a innaltiatu;

Dar' odata inca asta de-a perdut'o

Credeti-mi: nepotii n'oru degeneratu!

Caci precumu fenicea, din pulvere 'nvia:

Estu modu ea odata, iar' va rezari;

Flórea din campu taia-o: radecinau viia,

Si la primavéra ear' va inflori.

Umbre decantate! nu degenerára

Stranepotii vostri; ei v'au meritatu;

Caci ei libertatea, patria-aperára;

De virtutea vóstra nu s'a scuitatu,

Suvenirea vóstra i insetosiédia

De gloriei eterne, cari trecu peste anni;

Si-a le vóstre genii, parenti! le urmeédia,

Ele le dau bratie de Horatiani.

Debue odata ca se se'mpreune

Si glori'a nóstrá cu-a vóstra Strabunii!

Pe pamentu atuncea, ah! totu dile june,

Eara dopa mórte, voi ni-ti da cununi.

(1849.)

I. R.

О СКОЛЪ СЪТЕАСКЪ ДИН ИТАЛІА.

Асѣ вѣръ кънд се дачеа чѣ авѣдї ла вѣї, зїче кълторїа Italian, іо дїкѣ тѣ дѣнї ла зїѣ сътѣд ка съ ресколѣ аколо аорѣа чел рѣкорїторїѣ, паре не вѣїае челе дїфонате дела четѣдї нз се аелѣ. Бра не ла мезѣї, шї понорѣа ера дѣ несереа, інтраї шї іо, ешїнд дїн месерекъ не порга чѣа де вѣтрѣ наса паровїаа азїї къвїте де крѣчї карїї аакѣм рѣїгаї, аакѣм кънтаї дѣ кор. стѣнд нѣдїнтѣа ка съ аскѣат ѳїї салѣтат де Парокѣа, паре тѣ вѣнїтѣ ка съа черетекѣ, ажїзгѣнд ла наса паровїаа шѣї дїтѣї ам інтраї дїтрѣнї ѳїїнор, зїнде іарѣа стаї ла адѣност Леандрїї шї Чедрїї. Іѣр аакѣм алаї дѣ докѣа лор патрѣ леѣене де ѳер. антгерїзте сърѣченїте ша кѣрат ка нѣкътѣрї алѣе де іїн, дѣ леѣене dormїаѣ патрѣ вѣїдѣї. адеѣ-раг ѳлорї де paradisѣ. Азїнѣ леѣене ера о нїзере съракъ паре кѣрпїа ла хаїне, ла аїронїереа пострѣ се скѣлѣ нз реверїндѣ, шї рѣдїкѣ нѣкътѣра де іїнѣ паре понерїа не зїнѣ дїн ачѣї вѣїадїї ка съне араѣе кѣм dorme ѳерїчітеле комѣрїї алѣ іночїндѣї. Еаа — зїсе Парокѣа — ачѣста ѣ мїаа мїѣї прѣ-сенїї. Нѣ ѣ ѳрѣтос ка алѣ пострѣ дїн Мілаа, ма ажїноѣе ка съ елѣтѣскѣ де соре. шї де арїїндѣ ѳїїї а патрѣ еїтене вѣрѣтосѣ, паре аакѣм ешїт ла сечере ка съ егрѣнѣ рѣїаа кѣм егрѣнѣ рѣндѣнелеа вермїї понтрѣ шїгїеїї лор, шї лѣарѣ ка іїнїа ла док шїїндѣ нѣ асѣ вѣдѣвѣ вѣнѣ вегїаахъ понтрѣ еле.

Дѣнѣ ачѣса тѣ дѣсе дїтрѣо антїкатерѣ вїне аерїтѣ шї дїаїстїнаѣ, аїчї ераї 40 де вѣїадїї, прѣнчї шї ѳете дела дої пѣнѣ ла чїнчї ані, ачѣнїга ераї вегїадїї де о ѳетемѣ тїнѣрѣ, паре сѣтѣаа кѣ Парокѣа; асѣа ѣ сорѣтѣа, зїче Парокѣа, шї ачѣсте 40 де креатѣре ѳак мїаа еї тѣрѣнѣ. Ачѣст рекопер ѣ понтрѣ тодї прѣнчїї, карїї арѣ девѣ еѣ стѣе дѣ-нїшї дѣ нѣсе нѣнѣ кънд ешїт дѣнїї ла кѣтѣм нѣ-рїадїї лор, о ар девѣ еѣ рѣтѣчакѣ не страделе нѣвїаїче ка шїганїї, сорѣтѣа ла порѣа грїже ка о шѣмѣ, дї дївадѣ рѣгѣзпїае, шї а лѣара, сѣра жергѣ акасѣ, аїчї тѣнѣнѣа шерїндеа паре лїо адѣнї кѣрїндїї, дїн че ла а дат Дѣмпнокѣї, сѣї че адѣче аїчї карїтатеа чѣа де тѣте зїлеле а поноравїлор. Вѣг адѣност де нѣнекѣлѣ сърааа лѣрѣї вїаѣа дѣ Мілаа зѣ „asilo infantile“ іо лѣ нѣмѣсѣї нѣрѣшѣа-рїї, понтрѣаа ачѣшїї вѣїадїї аагерїї ешїт ка вїнїте понрѣмѣї іночїндїї шї вѣнѣтѣ шѣїї вїне девѣт еї, понтрѣаа ѳакѣ волѣ вѣнѣ чѣлор патрѣ понанчїї дїн вѣнїаа прѣсенїї, карїї еѣ вѣнѣрѣ де ачѣстеї верѣрїї прѣнчѣшїї, шї еѣ жѣарѣае;

Ашїа авѣї тѣшї а гратѣа дѣмнѣї сѣрорї а на-рѣнѣлїї. кънд ачѣста тѣ кондѣсе дїтрѣалѣтѣ кѣ-марѣ, зїнде алаї 30 де ѳерїде дела 10—12 ані, зїеле носѣаї, о ѳѣчѣаї калѣере, алѣеле медѣаї ла шѣсѣ, шї ѳѣчѣаї о советѣлѣ азїнѣ де епесе домѣ-стїче ешїт дїрѣнчїнеа зїнѣї дѣвїдѣтѣре де зїле. Еаа — шї зїче Парокѣа — скола нѣвїаїкѣ де ѳе-мѣї! аїчї нѣ се дївадѣ грашѣтїаа, нїчї рѣгѣлеле есантѣї орѣографїї, ма ѳерїнореле асѣ дївадѣ нѣдїнѣ лѣнѣарѣ, сїрїсорїї шї советѣлѣ, шї че ѣ шѣї нѣлѣ, дївадѣ а зїара, шї лѣїїле еконѣмїїеї домѣстїче, сколареле шѣле нѣ се ѳак нѣрѣї дѣвї-цате, да еѣї еконѣме вѣне дїн сколаа асѣа.

ѳѣїндѣ дѣвїнѣчїне тѣїестреї, ѳїї кондѣсе дї-трѣалѣтѣ кѣмарѣ. дѣ паре алаї 27 де прѣнчїї дѣ егатеа понїлѣрѣскѣ, о парѣ скїеаї дїнѣндѣа дїн о параволѣ дїн еванѣлїа. чѣеаалѣтѣ парѣ де-сѣмїа, кѣм шїгїеа шѣїї вїне. ѳїгѣра зїнїї нѣлѣ, паре ера нѣсе не шѣса Мїїестрѣлїї дѣ докѣа зїнде ега о датѣ вїчѣа, шї парга ѳагааѣ. Мїїестрѣлїї дѣкѣ ера зѣ ом де зїле, паре асѣа кѣтѣтѣра зїнїї ом де оменїї, шї аакѣшїї дїдрѣнта кѣ рарѣ надїїндѣ тѣна чѣлїї че скїеаа лїтереле чѣвѣшїї нам егрѣшѣе, аакѣм гѣверїаа чѣрѣса чѣлїї че репрѣдѣчѣа лїнеа чѣа егрѣшѣа а кѣсорѣлїї.

Шѣрѣдїї сколаїї ераї дѣкѣрацїї тодї нѣ ікѣне дїн Історїа регѣтаментѣлїї векїї, шї нїаѣре ачѣсте ера нѣсе зїелете рѣралї, шї де дїсѣрїте мѣнѣтѣрїї. Еаа — дѣ ачѣсѣ азлѣ шѣїї дїн зрѣнѣ, адѣаѣсе а шї зїче парокѣа, мїаа шѣа Днїверсїтате! Аїчї шїн ѳесте зїї прѣнчїї дела а б с шї сѣра шїн ѳѣчѣ-рашїї дела 12—16 ані нѣ съ дїнеѣе зїн шїн де кѣнѣтѣре де месерекѣ, а се шѣїї нерѣепнчїаа дѣ де-сѣмїаа месерїїлор, шї а зїне орї, съ ѳакѣ шї зѣ шїн де мѣсїаа нѣ чѣї дела вѣнда елѣтѣскѣ.

Шї че вѣ кѣсѣ, зїнїї іо, тѣгѣ ачѣсѣ де сѣлѣнѣрѣре де ошїнїї? Не мїне нѣ тѣ кѣсѣ, рѣ-сїнѣсе ел, дѣкѣтѣ зѣ шїн де зїара, шї кѣ чѣва шѣїї шѣлте къвїте, шї не сат нѣ лѣ кѣсѣ шѣїї шѣлѣт де 600 лїре не аш, паре ла дѣ Мїїестрѣлїї шї Мїїестреїї, карїї ѳак нѣсѣ дїмпрѣзїшѣ, ѳїїндѣа іаѣ нѣвїаѣт дѣаїнѣте де 20 де ані вѣнѣа мїѣї прѣде-чѣсорїї. Чѣ шѣїї лїчѣсїнѣте ла сїнѣсе, шїнѣнѣте на-рїгатеа посѣдїнїлор карїї дѣ сѣтѣдѣа ачѣста ешїт нѣдїнїї нѣ нѣшѣрѣа, ма лѣ інїїнѣ де крѣштїнїї.

— Іо егрїнѣсѣї мїаа дѣмнѣлїї Парокѣа, шї шѣ дїторѣсѣї мїнїаѣт дела ачѣа нѣсѣ, паре дїчѣнїї а вѣнѣрѣре кѣм се вѣнѣрѣлѣ нѣса лѣї Дѣмпнокѣї.

Асѣа че вѣ ешїн іо есѣе лѣ дѣрѣа азлѣ де сѣнѣ, нѣт лѣр нѣтѣ ѳаѣе тодї шї прѣтѣїаде. Неї

авем in Lombardia, zиче кълиторика. дое ми е
доесzte грезечі де сате ми не агадіа Нарокі карі
ар пзтѣ imita есешилаз пароклаі де міне въззѣ,
ші амірат. Іолаз пропзи алтора сирѣ imitъизне
ші аша де таре през дн азита кзавъ, нѣт кзтез
а профета чел издін о сзтъ несте доі треі ані.

ECLOGA VI.

seau

S i l e n u.

Мзс'а mea фз чеа д'житъіз.
Кързіа нзі фз ршине,
Ка се нште нѣстореште,
Ка се кайте деспре-амине.
Канд кпнтам ех деспре краі.
Ші кпнтам деспре възті,
Тігіре! стрігъ Аполо.
Паште маі нн' мтеіі тѣі.
Мтеіі тѣі чеі гръезліі
Се кзвине аі канта,
Ла зи кърват кзм ештї тѣ.
Ші се днфале фазера.
Варе! днс' акзма ез. —
Сзнт дестсі каріі вор еврїе
Деспре лездеде тале
Ші деспре-а та витезіе. —
Варе! нерсзрі през се кпнт
Кз чппоае де чкзгъ,
Кар' де тене порзпчїгъ.
Пентрѣ тіне е фъззтъ.
Ші де ва фї оре-чїне,
К'ачест кпнтен сел измаскъ,
Деспре каре тѣ ndoіеск,
Ші извїндзл сел четаскъ.
Се штіі, Варе, кз пре тіне
(Ш'ал тѣз нзте фрзпзеле)
N(с'нчетат вор се те кайте
Ші тоте пѣдзрїле).
Нїче ва фї лзі Аполо
Алтъ скоардъ маі изнїгъ,
Декзт дн каре ва ета
Nzmprea та тіпърїтѣ.
Днченодї акзма, Мзсе!
Хромїс шї кз Mhacїлос
Възз пре Сїлен dormїnd
Ші въззт пре пѣмзнт жос

Днгр'о вортзрѣ де пїеатрѣ.
Днфлат за віне, ла врерї
Днз н овїчеїзл сѣзъ,
Нан де нн d'алалтѣ ерї.
Ш'о бзл кз горта рбѣс
Ста де пїеатрѣ снжнззрзлѣ;
Еар' кзкзпа депре кан
Мзлг де парте арзпкзтъ.
Днн кзкзпа лънѣдатѣ
Фак ачааста легътзрѣ, —
Амжндої ера шнелзці
Кз пѣдеждї де-о кпнгътзрѣ,
Кз ачааста л фереїѣ,
Дна кз содіа зор
Егле мзса чеа фрзтмосъ.
Че дѣ мажъ де-акзтор.
Еар' днзъ че с'а трезїт,
Мзре ронї депре мзнте
Кзлегжнд дн ззгръвек
Ші пре тажмїле шї пре фрзнте.
Пентрѣ чїне сзнт ачестеа?
Нот' аша нѣ с'а кзззт.
Деслегздітѣ, конїї;
Е дестзл кпн'адї въззт.
Верззрїле че ностїції.
Сзнт ачестеа пентрѣ вої,
Еарѣ Егле ва авѣ.
Алтъ платъ дѣла ной.
Кжнд днченѣ а кжнта,
Дн Хорѣ тоте жзнарѣ,
Сатїрїї шї Фазнїї,
Ші селватечеле фїсарѣ,
Дншїї фадїї чеї днлзді
Ші поронзл чел маі таре
Дншї аплек' вжрфзрїле
Кзпрїнїї фїнд де мїраре.
Нечї Аполо дн Парнас,
Нечї Орфѣс аша фрзтмос
Аз кжнтат дн Родоне
Саз Іетарзл чел пїетрос.
Пентрѣ кз кжнта Сїлен:
Дн въздзх пемърїнїт
Фост'а оар' че оре кжнд
Фър' де фортъ днвїлїт;
Фър' де фортъ, фър' де тін,
Фост' аз тоте ла зи лок
Ачесте патрѣ слїхїї:
Пѣмзнт, аер, апѣ, фок.
Днн ачестеа орї че есте
Маї пре зрїтѣ с'а пазнотѣ

Din ачесте-ачеастъ лъме,
 Че-о лънзим, с'а фъкът.
 Дън' ачеса орї че анъ
 С'а деснърдїт де вкат,
 Шї деосевїгъ фортъ
 Орї че лъкръ а лхат.
 Шї с'а мїнзнат възжд,
 Къ мн поъ соре ресаре,
 Шї къ плоаъ дїн възсѣх
 Дън'а порїлор мїшкаре,
 Шї къ се ївеси пѣдърї
 Къ коначї че п'аъ маї фост,
 Шї къ фїсаръ рѣтъческ
 Престе мѣнцї че нъ кзноск.
 Дън' ачеса повестеа,
 Към Шїрха пїетрї-а сѣжрїт,
 Десуре веакл лзі Сатрї,
 Десуре веакл азрїт.
 Нечї пре тїне, Прометез,
 Дїн кжугаре те-а вїтат,
 Нече фэргъшакл тѣъ,
 Нечї ачел влгър спъркат,
 Че дотїне те-а вїнзїт.
 Дън' ачеста а кжугат,
 Към ачел понїа ївїт,
 Към Хїла с'а дленат;
 Шї кжм содїа' кѣта,
 Шї кжм содїї дї стрїга.
 Кжм ржїеле апелор:
 Хїла! Хїла! ресна.
 Мжїгъе пре Пасїоае
 Шї о зїче ферїчїгъ,
 Де аторъа зпї жжїк
 Де нъ ера атъдїгъ.
 Чей ачестъ невзпїе?
 Не ферїчїгъ фечорї!
 Хъ неї фетеле лзі Претъ
 Към мѣцеск престе огоръ,
 Нечї о вїгъ п'а фѣвїт
 Маї зржт дѣвїрѣцшат,
 Мънар нече ворне — ача,
 Нечї къ ера де 'нжвгат.
 Вергъръ неферїчїгъ!
 Рѣтъчїгъ те-а лъсат,
 Кжнд ачела дн пѣдѣро
 Пре ржт шоале зрїкат
 Саъ нъ лаче ржтегжнд,
 Саъ нъ алта ш'а алес,
 Дънъ нѣро вїнма фѣре,
 Престе мѣнцї, престе шес.

Днїкедї, Нїмче, пѣдѣеа
 Ла джуграт шї ла ешїт,
 Тревзе сеї афлѣм зрѣа,
 Орї вїде с'а рѣтъчїг.
 Де нъ кжнва неснарї вачї,
 Дънъ нарї а алергат,
 Нел вор траде маї тѣрзїс
 Ла Горгїна кѣтръ сат.
 Дън' ачеса а кжугат,
 Към прїн нѣмъ азрїгъ
 Агаламга вергѣрїцъ
 Към фѣсеръ вїрвїгъ;
 Към пѣсвѣтеле лзі Февсе
 Фїнд таре джтрїсгате
 Пентрѣ шѣртеа фрате сѣъ,
 Фѣръ дн сѣорѣъ шѣтате.
 Към фѣсенї. Гале, де-о нїмѣъ,
 Към фѣшї ла мѣнѣ рѣнїт,
 Кжнд лжїгъ рїзл Пермес
 Ераї дн гжнд рѣтъчїт:
 Шї нъ хоръа лзі Аполо
 Те-а кжноскут де вѣрват,
 Пентрѣ ача сѣзлжндѣсе
 Фрѣмос дїс'а джїкат.
 Шї къ Нїлз чел вѣтржї
 Къ-аїъ шї флорї джкоронат.
 Флѣер' ачѣста прїменѣте,
 Каре Мѣселе ц'аъ дат,
 Шї каре маї джашїте
 Лзі Аспреъ їаъ дѣрзїт,
 Къ каре шї коначї тарї
 Дїн мѣнѣ а погоржт
 Прїн ачаста кжїгъ, тѣ.
 Се нъ фї алт лок аволо
 Прекжм есте авѣта Грїнл,
 Сѣ се флѣсакъ Аполо.
 Че се гѣвекск десуре Свїла,
 Десуре каре спжн къ аре,
 Дакъ кжїннїаї де крѣзѣт,
 Кжїн лѣгадї пре ла шїчѣре,
 Къ каре корѣвїарїї
 Аъ о фѣрте трїсгъ сѣрте,
 Пентрѣ кжї нъ фжнд'їн таре,
 Шї ама дї дѣ спре шѣрте.
 Че се зїк десуре Терѣъ,
 Че фжїн пасере шѣтат;
 Саъ че вжкател гѣтї
 Фїлотела спре мжїкат;
 Към а фѣжїт дн пѣсїе,
 Шї кжн ачест а сѣжрат

Ачест краіс пѣерічіт,
Прест' днесні ал съб ъзват.
Тѣте, вѣте Езротас
Дін Апол' а дивѣдат,
Сімен тѣте а вѣжат,
Кѣт вѣле-аѣ рѣзнат,
Пѣль вѣд ла става мѣіт,
Пѣль' Корідон іа адѣс,
Пѣль че іа пѣтрат,
Пѣль' сѣреле а Анѣс.

Днеснаре. Челе дитре парентес деін в.
13, 13, сѣнт адаѣсе сире а дшпалні локѣ ал дін
Орігіналѣ Азторѣлі, де Едіторѣл.

ЕРЕМІТѢЛЪ ДІН КАРПАЦІ.

Не мѣнді, де знде нѣта кѣ грѣѣ се declinente,
Дн токѣта на мн мѣнчѣлѣ де вѣнѣлѣ сѣѣ
воначѣ.

Не знде омѣ кѣ сѣлетѣ атѣчѣ нѣтаі пѣшенте,
Кѣндѣ ѡрѣа сѣрте-адѣче врѣнѣ вѣлѣторѣ гѣнѣчѣ;

Ачі, сѣпатѣн петре, сѣ аѣлѣ-а шеа мѣлѣ,
Сѣѣ ѡаці кѣрѣнді де знде, че нѣ нѣтѣ де сѣнѣрѣ;
Не знде прѣмѣвѣра, кѣ мѣлѣтѣ мѣіестрѣ,
Ашеѣлѣ-а ле лорѣ кѣнѣрѣ злѣі, шѣішѣ мн вѣлѣтѣрѣ.

Знѣ патѣ, знѣ касѣ де анѣ, месѣда теа нѣтратѣ,
Не дѣнѣа тѣлѣлѣ маікѣ, де наре те серѣсѣлѣ,
Кѣ-ачесте сѣѣте сімѣле сѣ аѣлѣ мѣлѣлатѣ
Кѣсѣда теа де мѣнѣте, дн наре лѣнѣсѣлѣ.

Еѣ н'амѣ ѡвѣтѣ де лѣте, к'арѣ ѡі преа нѣлѣтѣсѣ,
Кѣмѣ ѡвѣлѣ нѣрѣнді мн мамѣ, че дитрѣ'н мѣнѣстрѣі,
Дѣкѣндѣ вѣаѣлѣ асѣрѣ, нѣ дѣнѣ вѣртѣсѣ,
Кѣ'н лѣте ѡ вѣртѣте а ѡі домѣлѣ не сіндѣрѣ.

Нѣчѣ кредѣ, вѣ ѡ дешѣрѣлѣ а ѡтѣлѣ сілѣнді
Сѣре тотѣ че мѣнѣтеа 'нѣрѣлѣ, ѣенѣ'і деплѣнѣтѣ. —
Стрѣватѣ ана'н пѣтрѣ мн стрѣлѣ-а сі ѡіндѣ,
Де че нѣ вѣарѣ мн ѡтѣлѣ, кѣ 'палѣлѣ сѣѣ сѣрѣтѣ?

О ѡпатѣ глоріѣсѣ, пѣсѣратѣ'н іѣсторѣ,
Дін сѣвѣ барваріѣі стрѣвѣлѣ, че аѣ трѣкѣтѣ,
Днесѣлѣ пѣль асѣлѣлѣ вѣрачѣ мн вѣрѣлѣчѣ,
Ш' днѣітѣлѣ-а терѣе сісѣрѣ не дрѣмѣлѣлѣ дѣнѣнѣтѣ.

Прѣкѣлѣлѣ мѣкѣ де знде, сѣ 'нѣдѣнѣтѣ мн каде,
Се вѣлѣтѣ мн пѣлѣнѣ, сѣ траѣе 'нѣчѣнѣторѣ,
С'анѣлѣ кѣ іѣдѣалѣ де вер че палѣсѣде,
Сѣ'шѣ аѣлѣ нѣтаі сѣнѣлѣлѣ, д'а терѣе не нѣчѣорѣ.

Поѣбре сѣрѣтѣте сѣ лѣпѣлѣ кѣ тѣрѣлѣ,
А рѣшѣе жѣлѣлѣ асѣрѣ мн мѣлѣтѣ аѣнѣсѣторѣ:
Прѣн асѣа дѣнѣе вѣлѣтѣ асѣрѣ'нѣі о мѣнѣлѣ
А чѣлорѣ че ле-анѣсѣ, мн'н вѣртѣ'ѣѣ прѣда лорѣ.

Ма тотѣ днѣчѣрѣтѣреа де чѣаѣлѣ мн' аѣнѣсѣре,
Де сѣлѣлѣ мн' сѣлѣвѣлѣ, ѡ знѣ трѣнѣѣѣлѣ нѣрѣтѣ:
Кѣчѣ сѣрѣтѣлѣлѣ вѣлѣтѣрѣі стрѣватѣ де мѣрѣре,
Ш'і вѣіторѣ 'нѣаѣлѣ кѣ ѡрѣнѣтѣ дѣла трѣкѣтѣ.

Мартѣрѣі лѣнѣі нѣѣлѣ вѣрѣнѣдѣнѣі сѣлѣнѣлѣ сѣнѣе
Дн каѣса чѣа морѣле мн' пѣлѣнѣ д'адѣверѣ,
Фѣрѣтарѣ о ѡапанѣлѣ, че нѣ сѣ маі днѣрѣнѣнѣ,
Ш'і вѣре сѣлѣ дін сѣнѣлѣлѣ на сѣлѣнѣлѣлѣ чѣлѣ де ѡерѣ.

Кѣтѣ нѣнѣтрѣ-а теа вѣлѣмѣре ачѣ'н сінѣрѣлѣтѣте,
Ве сѣнѣлѣ, вѣ амѣ пѣлѣчѣре а ѡі знѣ прѣвѣторѣ
Ла тотѣ че сѣ днѣлѣмѣлѣлѣ прѣн тѣрѣтѣрѣі мн' прѣн сѣте,
Прѣн касѣ мн' 'н аѣарѣ ла 'нѣтрѣгѣлѣлѣ постѣ нѣнѣорѣ.

Окѣанѣлѣлѣ мѣѣлѣ нѣтрѣнде ла Дѣнѣре де вѣле
Прѣн нѣгѣра дін ѡзѣлѣлѣ гѣлѣлѣжѣлорѣ де ѡкѣ:
Че ѡвѣлѣ, че нѣсѣтѣсѣлѣ нѣло дн'н вѣнѣгалѣ
Рѣшѣнѣі прѣн салѣне, ѡѣ недѣ мн' азѣлѣ де лѣсѣ.

Дін тімѣлѣ дн'н тімѣлѣ воѣлѣ сѣрѣе, сѣ нѣтѣлѣ ѡлѣчѣне
Не чѣлѣ че с'амѣлѣнѣте, прѣн жѣлѣрѣі прѣвѣчѣнѣтѣ.
Дѣ'шѣлѣ вѣнде ѡ'і мн' мамѣ, дн'н вѣртѣлѣ мн' не сіне;
Не чѣі че вѣрѣсѣлѣ зрѣлѣ дн'н ішѣте ѡрѣлѣнѣтѣ.

Еар' дѣлѣ-знѣлѣ касѣ ѡатѣле арѣ да воѣлѣ де нѣрѣре,
Шѣтерѣкѣндѣ дін карѣтеа вѣіѣціі п'ачѣст преа вѣлѣндѣ
нѣнѣорѣ,

Атѣчѣлѣ дн'н асѣлѣ лѣте не-авѣндѣлѣ вѣрѣ ѡтѣлѣлѣмѣре,
Ачі, н'ѣ ѡтѣлѣлѣ рѣче дѣрѣсѣлѣ, на сѣлѣ мн' морѣ!